Madiganit

Vauhdikas romaani sisaruksista, kilpailusta ja varttumisesta vilkkaassa amerikkalaisperheessä

kirjoittanut Miriam Michelson

Tekijänoikeudet

Madiganit

© 2026 Library of Alexandria.

Kaikki oikeudet pidätetään.

Tämän painoksen alkuperäisen toimituksellisen aineiston, muokkausten, järjestelyn ja ulkoasun tekijänoikeudet omistaa Library of Alexandria. Mitään näiden suojattujen osien osaa ei saa jäljentää, tallentaa tiedonhakujärjestelmään eikä välittää missään muodossa tai millään tavoin ilman Library of Alexandrian etukäteen antamaa kirjallista lupaa, ellei sovellettava laki sitä salli.

Julkaisija: Library of Alexandria

LibraryofAlexandria.com

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto....2
Cecilia-fariseus....5
Pakana ja puritaani....20
Iloinen, iloinen Zingara....38
Hiljaa!....54
Irenen sukujuuret....72
Viimeinen pisara....92
Valmis kirjeenkirjoittaja....109
”Ihmisen marttyyrius”....129
Kate: Teeskentelyä....147
Vanha Äiti Gibson....166

ESIPUHE
VIESTI LUKIJALLE

Ihmiskunnan historian suurimman kirjaston rakentaminen uudelleen

Tuhansia vuosia sitten Aleksandrian kirjasto oli maailmanlaajuisen tiedon keskus — tyyssija, johon kaikkien tunnettujen sivilisaatioiden viisaus koottiin ja jossa sitä jaettiin vapaasti.

Ja sitten se katosi.

Nyt rakennamme sen uudelleen — ja sinä olet tervetullut mukaan.

Aleksandrian kirjastossa olemme ottaneet tavoitteeksemme saattaa jokaisen kirjan jokaisen maapallon ihmisen saataville — ei vain painettuna, vaan kaikilla kielillä, kaikissa muodoissa ja jokaiselle lukijalle.

Näin teemme sen:

- **Ylelliset painetut laitokset todelliseen painatushintaan** - Tilaa mikä tahansa kirja laadukkaana pokkarina, tyylikkäänä kovakantisena painoksena tai upeana laatikkosettinä — ja maksa vain painamisesta aiheutuvat kulut. Ei katteita. Ei välikäsiä.
- **Rajaton pääsy merkittävimpiin teoksiin** - Nauti tuhansista ajattomista klassikoista — Platonista Shakespearen kautta Tolstoihin — kauniina, nykyaikaisina e-kirja- ja äänikirjaversioina. Lue ja kuuntele rajattomasti — kaikille lukijoille kaikkialla.
- **Nykyaikaisia käännöksiä kaikille kielille ja murteille** - Muokkaamme klassikoita uudelleen selkeälle ja helppotajuiselle kielelle — ja käännämme ne kaikkiin kuviteltavissa oleviin murteisiin. Jokaisella on oikeus ymmärtää ihmiskunnan suurimpia ajatuksia.

Kun vierailet **LibraryofAlexandria.com** , et ainoastaan pääse lukemaan kirjoja — liityt maailmanlaajuiseen liikkeeseen, joka palauttaa, säilyttää ja jakaa sivilisaation viisautta.

Liity mukaan jo tänään osoitteessa LibraryofAlexandria.com

Yhdessä varmistamme, ettei inhimillisen viisauden valo enää koskaan sammu.

Kiitollisin terveisin,

Aleksandrian modernin kirjaston tiimi

Vieraile:
www.libraryofalexandria.com
Tai skannaa alla oleva koodi:

Johdanto

Yksitoistavuotias Cecilia Madigan istuutuu huhtikuun ensimmäisenä päivänä ja laatii itselleen juridisen asiakirjan. Hän vakuuttaa olevansa täysissä sielunvoimissa ja lupaa olla kiltti kuukauden ajan. Listassa on kymmenen pykälää, ja hän allekirjoittaa sen koko nimellään. Perheellä, jonka kanssa hän asuu Nevadan vuorenrinteellä sijaitsevassa talossa, on hänen varalleen muita suunnitelmia. Madiganit on kokoelma kymmenestä tarinasta, jotka kertovat sisarusten perheestä hopeakaivoskaupunki Virginia Cityssä. Se alkaa lapsesta, jonka parhaat aikeet joutuvat koetukselle jo ennen aamiaista.

Kirja on terävällä ja sentimentaalisuutta karttavalla tavalla hauska. Sen lapset eivät ole herttaisia. He riitelevät, juonittelevat, solmivat liittoutumia ja kantavat kaunaa kenraalien vakavuudella. Heitä ympäröivät aikuiset ovat yhtä eläviä ja yhtä itsepäisiä.

Rinteen tytöt

Osa viehätyksestä piilee siinä, kuinka tuoreelta tällainen perhekuvaus yhä tuntuu. Monissa 1800-luvun kirjoissa tyttöjen varttumisesta painottuvat lempeys ja moraaliset opetukset. Miriam Michelson tarkastelee samaa aihetta veijarimaisesti. Hänen Madiganinsa pitävät helliä kiintymyksenosoituksia eräänlaisena teeskentelynä ja selvittävät riitansa kiivaan luonteensa koko voimalla. Pikku naisten tai Anna-kirjojen ystävät tunnistavat täpötäyden talon ja sisarusten välisen kilpailun, mutta täällä tunteet kuohuvat kiivaammin ja huumori on kuivempaa.

Michelson tunsi tämän maailman. Hän syntyi vuonna 1866 ja kasvoi Nevadassa, Comstockin kaivosalueella, missä Virginia City oli kukoistanut Comstockin hopeasuonen ansiosta. Hän työskenteli sanomalehtitoimittajana San Franciscossa ennen

kuin ryhtyi kirjoittamaan kaunokirjallisuutta ja omia kirjoja. Hänen veljensä, fyysikko Albert Michelson, sai Nobel-palkinnon vuonna 1907, vaikka se onkin toinen luku perheen tarinassa. Miriam itse tunnettiin lehtityöstään ja kirjoistaan, joihin kuului esimerkiksi A Yellow Journalist, ja hän toimi aktiivisesti myös naisten äänioikeuden puolesta.

Kaivoskaupunki on näille tarinoille tärkeä. Siellä omaisuuksia syntyy ja menetetään äkisti, talo voi sijaita korkealla rinteessä kaikkien muiden yläpuolella ja koululuokassa voidaan elää ansiomerkintöjen ja kilpailun varassa. Isä voi olla, kuten kirjan alkusivuilla sanotaan, äkkipikainen mies, joka ei ole menestynyt. Tuo ympäristö antaa perheelle sekä sen taistelutahtoisuuden että sen erikoisen riippumattomuuden alapuolella elävästä sivistyneestä maailmasta.

Sotaisa perhe

Lähtöasetelma on yksinkertainen. Sissy Madigan, monilapsisen tyttösarjan kolmas, on voimakastunteinen ja ylpeä tyttö, joka haluaa kerrankin olla kiltti. Hänen ympärillään on sisaria, täti, poikia toivonut isä ja koulu täynnä kilpailijoita. Voiko kukaan pitää lupaustaan talossa, jossa kaikki muut pitävät kirjaa voitoista ja tappioista?

Seuraavissa tarinoissa näkökulma laajenee Sissystä muuhun perheeseen. Kertomuksia on kaikkiaan kymmenen, ja jokainen on itsenäinen tapahtumasarja, joten kirjaa voi lukea tarina kerrallaan. Aloitustarina Cecilia fariseus asettaa sävyn: se on reipas, tarkkanäköinen ja täynnä koomista liioittelua. Michelson pitää mahtipontisista vertauksista. Hän lainaa niihin diplomatian, työriitojen ja haaksirikkojen kieltä ja antaa lapsen mielipahalle sellaiset mittasuhteet, jotka lapsi uskoo sen ansaitsevan.

Nimiä tulee vastaan nopeasti, ja useilla sisaruksilla on lempinimi, joka poikkeaa heidän etunimestään, mutta perheenjäsenet erottuvat toisistaan muutamassa sivussa. Ajankuvaan kuuluvat yksityiskohdat, kuten korsettien vyötäröt, koulun ansiomerkinnät ja ruokapöydässä palveleva kiinalainen

palvelija, sijoittavat perheen entisaikojen Amerikan länteen, joka esitetään lapsen arkiympäristönä itsestään selvine tuttuine piirteineen.

Mihin kiinnittää huomiota

Aloita Sissyn kunniasäännöstöstä. Hän suhtautuu periaatteisiinsa äärimmäisen vakavasti, mutta maailma koettelee niitä jatkuvasti mitä järjettömimmin tavoin. Missä päättyy lapsen oikeudentaju ja missä alkaa hänen rakkautensa suuriin eleisiin?

Pane myös merkille, miten perhe suhtautuu tunteisiin. Madiganit pilkkaavat hellyyttä, mutta tarinat vihjaavat yhä uudelleen, että sitä on jossakin pinnan alla. Onko perheellä, joka halveksii helliä sanoja, muuta tapaa osoittaa välittävänsä?

Seuraa myös, miten kirja siirtyy ensimmäisestä sankarittarestaan eteenpäin. Michelson kirjoitti aikana, jolloin Virginia City oli yhä vilkas kaivoskaupunki, ja muisto siitä antaa jokaiselle tarinalle saman läheisen paikallistunnun. Niinpä kirjaa lukee kuin elävien perhemuistojen kokoelmaa. Kenen näistä Madiganeista ääni jää pisimmäksi aikaa korviisi soimaan?

Cecilia-fariseus

Minä, Cecilia Morgan Madigan, täydessä järjessä ja erinomaisessa ruumiillisessa kunnossa, asun Virginia Cityssä Nevadassa ja lupaan juhlallisesti tänä huhtikuun ensimmäisenä päivänä:

1. Että olen ensi kuussa koulun numero 1.

2. Että olen kärsivällinen isää kohtaan ja yritän sietää häntä.

3. Että näytän hyvää esimerkkiä Bepille – ja myös Fomille, vaikka hän onkin Irenen liittolainen.

4. Että en nipistä Anne-tädin herkkää kasvia ensi kuussa kertaakaan – vaikka hän tekisi minulle mitä.

5. Että pyyhin pianon takajalat pölystä silloinkin, kun rouva Pembertonin ei odoteta tulevan.

6. Että autan Katea hillitsemään kiukkuaan enkä pilkkaa tai ärsytä häntä, kun hän mököttää.

7. Että olen Frankille kuin äiti ja opetan häntä kasvamaan aikuiseksi ja olemaan kunniaksi perheelle.

8. Että en varasta karkkia Katen taskusta – ennen kuin olen ensin anellut häntä oikein kovasti antamaan minulle.

9. Että harjoittelen Gazellea ahkerasti joka ikinen päivä ja lakkaan lukemasta salaa samalla, kun soitan 5-sormiharjoituksia.

10. Että yritän sietää Irenea. Että teen kaikkeni, etten riitelisi hänen kanssaan – mutta hän on itsekäs paholainen, joka on aina väärässä.

Ja tämän kaiken lupaan juhlallisesti itselleni, ilman että minua on millään tavoin pakotettu, omasta vapaasta tahdostani ja esteettä, koska haluan olla hyvä.

Cecilia Morgan Madigan (jota kutsutaan Sissyksi), täytti 11 vuotta viime syntymäpäivänään.

P. S. Olen varma, että pystyn tähän kaikkeen Jumalan avulla, paitsi kohtaan numero 10 – se on kaikkein vaikein.

Sissy, joka oli istunut kirjoittamassa vasta puoliksi pukeissa, taittoi paperin kunnioittavasti, suuteli sitä sinetin puutteessa ja napitti sen sitten huolellisesti korsetin etumukseen.

Hänestä tuntui jo niin hyveelliseltä, että aikeidensa toteuttaminen vaikutti suorastaan ylimääräiseltä ansiolta. Kun hän meni Irenen luo pyytämään tätä napittamaan mekkonsa takaa, hän tunsi olevansa niin pyhä ja niin tietoinen pitkämielisestä, puhtaasta ja lempeästä hengestään, että sisarensa ilkeä teeskentely, ettei muka huomannut häntä, tuntui miltei rienaukselta.

”Etkö aio napittaa minua, Split?” hän vaati närkästyneenä siitä, että hänen vihollisensa, jota hän aikoi kohdella kristillisen rakkauden hengessä, koetteli hänen malttiaan niin menestyksekkäästi, vaikka hänen oman rauhanlupauksensa muste ei ollut vielä kuivunut.

”Pyydä nätisti”, Split virnisti. Hänen lempinimensä oli kunnianosoitus voimistelutempulle, jota kukaan muu Madigan ei olisi pystynyt tekemään puoleksikaan yhtä taidokkaasti, vaikka olisi ollut miten urheilullinen. ”Sano ’ole kiltti’.”

”En varmasti tee mitään sellaista. Tiedät, että sinun pitää tehdä se, etkä voi odottaa, että sanon ’ole kiltti’ joka kerta. Et sinäkään itse sano, senkin inhottava olento!”

”Mikset itke?”

”Koska en suostu itkemään sinun takiasi – koska et voi pakottaa minua – koska…”

”Koska itket, vaikka yrität olla itkemättä! Kuka tahansa saa sinut itkemään, itkupilli!”

Sissyn kädet lensivät hänen rinnalleen. Ele oli tuttu, kuin hän olisi yrittänyt fyysisesti pitää itsensä koossa juuri ennen kiivasta purkausta.

Split perääntyi varovasti ja valmistautui itse toimintaan.

Mutta tässä kahakassa ei ammuttu ensimmäistä laukausta. Paperin kahahdus siinä kohdassa, jossa hän arveli sydämensä olevan, kuulosti Sissystä varoitukselta. Hän taisteli sitä vastaan hetken, sitten hänen kätensä valahtivat alas. Kiltisti hän käänsi selkänsä kiusaajalleen ja sanoi niin ylevän pyhällä äänellä, että se kuulosti melkein yliluonnolliselta:

”Rakas Split, voisitko kiltti napittaa minut?”

Irenen kasvoille levisi loukkaantunut hämmästys tällaisesta ennenkuulumattomasta hellittelystä. Madiganit pitivät tunteiden avointa osoittamista parhaimmillaankin pelkkänä teeskentelynä; pahimmillaan se oli miltei säädytöntä.

”Rakas Split?” Irene pilkkasi toivuttuaan. ”Kyllä, kulta. Käänny ympäri, kulta. Seiso suorassa, kulta. Odota hetki, kulta –”

Sissy seisoi hiljaa ja puri kieltään, jottei sanoisi mitään. Hän keskittyi niin tiukasti pitämään itselleen antamansa lupauksen kohdan numero 10, ettei huomannut, miten kauan Irene vitkasteli ennen kuin alkoi napittaa hänen mekkoaan. Hän kyllä huomasi, että Irene aloitti alhaalta – menetelmästä Split näytti pitävän yksinkertaisesti siksi, että se sai hänen nuoremman sisarensa melkein suunniltaan. Irene napitti ärsyttävän hitaasti keskivaiheille asti, hylkäsi sitten tuon kohdan oikukkaasti ja aloitti uudestaan ylhäältä.

Sissy seurasi napittamista mielessään. Se oli melkein valmis, kun Split sujautti näppärästi ikkunalaudalta sattumalta litteäksi jäätyneen jääpalan tarkoituksella auki jättämästään pienestä raosta. Hän ravisti uhriaan hieman, jolloin jää liukui sulavasti alas tämän kiemurtelevan vartaloa, ja pakeni ennen kuin Sissy ehti kääntyä ja käydä hänen kimppuunsa.

”Siinä meni kohta numero 10”, Sissy sanoi synkästi itsekseen hyppiessään vaivaantuneena. ”Tapan hänet, jos saan tilaisuuden – niin teen. Kostan hänelle, tai nimeni ei ole Sis Madigan.”

Hän kiirehti takaisin huoneeseen, jonka jakoi kaksosten kanssa, ja seisoi kosteana marttyyrina Bessien kömpelöiden sormien kulkiessa surkean hitaasti ylös ja alas. Bessien taitamattomuus sai hänet niin kärsimättömäksi, että hän irtautui tästä kohdan numero 3 vaatimuksista huolimatta ja kääntyi anovasti Florencen puoleen. Mutta Fom oli Splitin puolella, eikä Madiganien sodankäynnin eettinen säännöstö sallinut vihollisen auttamista ja lohduttamista. Kun Sissy nuhteet saatuaan palasi Bepin huolenpitoon, vaalea kaksossisar loukkaantui niin pahasti vihjauksesta, että hän oli kömpelö – asiasta, jonka suhteen hän oli yhtä herkkä kuin arka – että Sissy läimäytti heitä molempia

ennen kuin viimein kääntyi Anne-tädin puoleen saadakseen apua.

Se oli kohtalokasta, kuten hän tiesikin.

”Kerron isällesi Irenestä”, täti sanoi nostaen katseensa kahvista, jota siemaili vuoteessa ranskalaista kirjaa lukiessaan. ”Mutta hyvä vain, sillä sanoin sinulle jo eilen, että tuo mekko on liian likainen puettavaksi vielä toisena päivänä. Vaihda se nyt –”

”Voi, Anne-täti, on jo myöhä –”

”Vaihdat tuon mekon, Sissy, tai et mene kouluun.”

”En vaihda! On liian myöhäistä. Myöhästyn. Siitä menetän yhden pisteen, ja tässä kuussa aion –” Sissy muisti äkkiä ylevät aikeensa. Koko maailma tuntui yrittävän saada hänet rikkomaan lupauksensa.

”Cecilia!” neiti Madigan komensi.

Sissy jäykistyi.

”Olet keskeyttänyt lukemiseni tänä aamuna jo tarpeeksi monta kertaa. Jos sanot vielä sanankin, minä –”

”Voi, Anne-täti –”

”Mene seinän luo, Cecilia, ja seiso selin minuun viisi minuuttia.”

Silmissään pirullinen kiilto – ilme niin epätoivoisen tyytyväinen, että siitä saattoi päätellä hänen olevan iloinen saadessaan syyn tehdä anteeksiantamaton teko – Sissy suuntasi ikkunan herkkäkasvin luo.

”Et sinne! Tuo kasvi näyttää kärsivän huonosta käytöksestäsi. Mene senkin puoleen lipaston viereen.”

Sissy totteli. Raivo siitä, että hänet tehtiin naurunalaiseksi, suuttumus siitä, että hänen kaltaisensa täydellisyyden tavoittelija sai rangaistuksen, ja tietoisuus kouluaamun kiitävästä ajasta jättivät hänet sanattomaksi. Mutta hän puristi paperia rintaansa vasten kuin hukkuva hylystä irronnutta puunsälettä. Ainakin kohta numero 4 oli yhä koskematon. Hän oli säästynyt armollisesti yhden itse laatimansa käskyn rikkomiselta.

Hän seisoi nenä tiukasti vihreää tapettia vasten, selkä auki kuin leikkauksessa, ja tädin aukkoon kuivaamaan pakottama

pyyhe riippui hänen takanaan, kun Kate vilkaisi sisään kulkiessaan oven ohi aamiaiselle.

Katen pärskähtävä, nopeasti tukahdutettu naurunparahdus sai Sissyn pyörähtämään ympäri kuin härän, jonka värisevään lihaan on isketty härkätaistelukeihäs. Hän katsoi oviaukkoon; se oli tyhjä, mutta ulkoa kuului kiireisiä askelia. Kate oli menossa kertomaan muille.

Sissy katsoi Anne-tätiä. Ankaran näköinen nainen oli laskenut kirjansa käsistään ja nauroi saman tartunnan saaneena äänettömästi koko vartalollaan.

Sissy ei sanonut mitään. Hänen inhonilmeensä – inho siitä, että aikuinen saattoi olla niin typerä, että löysi aivan tyhjästä jotain hauskaa, ja siitä, että täti saattoi näin heikentää oman kurinpitonsa tehoa – yhdessä tapetista nenään tarttuneen vihreän tahran kanssa nujersivat neiti Madiganin. Hän ei enää yrittänyt peittää häpeällistä tosiasiaa, että nauroi. Hän päästi kuuluvan hörähdyksen ja alkoi pyyhkiä ilon kyyneleitä silmistään.

Sillä hetkellä rauta tunkeutui Sissy Madiganin sieluun. Hän kääntyi takaisin seinää kohti ja otti kurkkunsa kohdalla nauhaa kiinni pitäneen nuppineulan. Hitaasti mutta hellittämättä hän pisti tällä tekstin löysään tapettiin:

Anne-täti – sika

Sen jälkeen hänen olonsa helpottui, ja kun viisi minuuttia oli kulunut, hän poistui huoneesta niin tinkimättömän ylhäisenä – nenässään yhä vihreä tahra, selkä edelleen auki ja pyyhkeen hapsut riippuen hänen takanaan kuninkaallisen arvokkaasti – että hänen tätinsä purskahti taas nauruun.

Se, että hän oli myöhästymisen vuoksi menettänyt peruuttamattomasti yhden pisteen, sai Sissyn huulet painumaan päättäväiseksi viivaksi. Hän vartioisi jokaista jäljellä olevasta yhdeksästäkymmenestäyhdeksästä pisteestä.

Välitunnilla hän jäi pulpetilleen opiskelemaan maantietoa sellaisella intensiteetillä, että kilpailijoidensa sydämet vapisivat. Hän istui opettajan pöydän ääressä, jonka melkein kuninkaallisiin korkeuksiin hänet olivat nostaneet opettajan mieltymys hänen oikukkuuteensa sekä johtajuus, jonka ansiosta

Sissy toimi luokkatovereidensa puhemiehenä. Hän sai käyttää opettajan kyniä, jotka oli teroitettu niin teräviksi, että siisti kirjoittaminen oli nautinto eikä vaiva. Tietysti hän oli keksinyt tuolloin muodissa olleen laskutehtäväpaperin koristeellisen tyylin, jossa jokainen tehtävä kirjoitettiin pieneen kehykseen, jonka reunat muodostuivat vuorotellen pysty- ja vaakasuuntaisista kaksoisviivoista.

Mutta omituinen, tunnollinen käsitys valtaan ja asemaan liittyvistä vastuista hillitsi Sissyn hurmioitunutta riemua, joten hän piti siitä kiinni luokan kiihkeästä kateudesta huolimatta. Kateutta ruokkivat tiukka pistejärjestelmä, pienen kaivoskaupungin harvinaistunut ilmapiiri ja kilpailuhenki sekä nuori, vastavalmistunut opettaja, jolle opettaminen oli väliaikainen seikkailu, paljolti samaan tapaan kuin japanilaiselle herrasmiehelle kotipalvelu.

Luokan edustajana Sissy oli neuvotellut opettajan kanssa siitä, mitä rajoja tulevassa julkisessa maantiedon suullisessa kuulustelussa noudatettaisiin. Hän oli selittänyt, mitä pidettäisiin täysin ”reiluna”. Hän oli suhtautunut tähän sopimukseen yhtä vakavasti kuin vihamielisen vallan kanssa kiistanalaiseen kysymykseen ratkaisua neuvotteleva suurlähettiläs. Hänen silmissään sopimus oli niin pyhä, että kun opettaja rikkoi sen sinä iltapäivänä, se tuntui iskulta.

”Cecilia Madigan”, opettaja kysyi, ”mikä on maailman korkein vuori?”

Sissy nousi seisomaan. Koulun vaikuttava vierasjoukko katosi hänen näkyvistään. Hän näki vain luokkatovereidensa silmät, jotka katselivat häntä syyttävän kauhistuneina. He epäilivät hänen pettäneen heidät ja käyttäneen korkeaa asemaansa levittääkseen epäluotettavaa tietoa.

”Anteeksi, herra Garvan”, hän sanoi sävyllä, joka oli pikemminkin surullinen kuin vihainen ja osoitti näppärästi hänen tietävän vastauksen mutta kiisti samalla opettajan oikeuden kysyä sitä. ”Tuo kysymys ei ole Afrikan kartassa.”

Ärtymyksen puna nousi nuoren opettajan otsalle. Sissy näki silmäkulmastaan, kuinka tämän suupielet värähtivät enteellisesti – se oli luokalle vaaran merkki.

”Mikä on korkein vuori, Cecilia?” hän toisti ankarasti.

Sissy seisoi hetken ja katsoi opettajaa. Kaikki, mitä hän ei voinut sanoa – halveksuntansa lupauksensa rikkoneita kohtaan, järkkynyt ihailunsa, joka oli nyt lopullisesti päättynyt, koulutyttömäinen kiintymyksensä, jota oli loukattu – hän lähetti suoraan opettajalle vihaisten silmiensä kautta.

Sitten hän istuutui.

”En tiedä”, hän sanoi.

Opettaja kohotti katseensa kirjastaan epäuskoisena. Kymmenen pistettä sadasta menetetty yhdellä kertaa – kymmenen Sissy Madiganin pistettä, joiden eteen hän oli niin urheasti taistellut ja joita hän oli kerran saatuaan niin mustasukkaisesti varjellut.

”En – tiedä”, Sissy toisti halveksivasti.

Opettaja esitti kysymyksen seuraavalle. Mutta kun hän osoitti sen seuraavalle tytölle, Sissy esitti tälle silmillään äänettömästi saman kysymyksen.

”Oletko rikkuri?” hänen vakaa katseensa haastoi. ”Aiotko hyötyä siitä, että luokkatoverisi kärsii periaatteensa vuoksi? Oletko pelkuri, joka ei uskalla puolustaa luokkaansa? Ja – tiedätkö, mitä saat minulta, jos olet?”

”En – tiedä”, tyttö änkytti.

Voitto loisti Sissyn kasvoilla. Se levisi kuin auringonnousu huipulta toiselle itsepäisyyden vuorijonossa. ”En tiedä” – ”En tiedä” – ”En tiedä” – lakkoilijoiden taisteluhuuto kulki rivissä eteenpäin. Opettajan koulun parhaat oppilaat nöyryyttivät hänet julkisesti. Hän kiemurteli, mutta esitti kysymyksen tasaisesti jokaiselle tytölle, kunnes vuorossa oli viimeisenä rivissä Irene.

”Mikä on maailman korkein vuori?” hän kysyi, nyt vain suorittaen tehtävänsä.

Mutta hänen hämmästyksekseen Irene nousi seisomaan ja katsoi ikkunasta vuorelle, jonka alarinteisiin kaupunki tarrautui. Sitten hän vastasi:

”Davidsonvuori.”

Sissyn hurja riemu seurasi niin nopeasti hänen kauhistustaan sisarensa loikkauksen vuoksi, että koulupäivän päättyessä hän vapisi tunteista. Pukuhuoneessa tyttöjen pannessa hattuja päähänsä hän marssi Irenen luo, raivokkaiden kannattajiensa seuraamana, tuntien itsensä kostoa vaativaksi Brutukseksi.

”Olet surkea hiippari, Split Madigan! Olet pelkuri ja – ja tyhmä pelkuri. Et tiedä tarpeeksi pettääksesi luokkasi ja hyötyäksesi siitä, mutta olet silti mieluummin ilkeä kuin keräät pisteitä. Sinuun ei voi luottaa. Vaihtelevanvärinen Silk – sellainen sinä olet, vaihdat aina väriä etkä seiso koskaan lujana! Vihaan sinua! Vaihtelevanvärinen Silk! Vaihtelevanvärinen Silk!”

”Vaihtelevanvärinen Silk! Vaihtelevanvärinen Silk!” hänen kannattajansa hoilasivat.

Pieni pukuhuone kaikui joukon huudosta. Ääni oli niin täynnä merkitystä, että Irene kalpeni ja perääntyi.

Mutta vain hetkeksi. Madiganit eivät pysyneet arkoina kauan. Suvun kiivaat riidat, joita käytiin heidän vanhassa talossaan korkealla rinteellä, tekivät Madiganista nopean ja päättäväisen.

”Sinä se tyhmä olet, Sissy! Minun vastaukseni suututti hänet enemmän kuin sinun kieltäytymisesi vastata.”

Sissy tutki hänen kasvojaan. ”Mutta – tiesitkö sinä –” hän sopersi.

”Tietenkin tiesin! Kuka on nyt tyhmä? Luuletko, etten tiennyt sen olevan –”

”Mikä? Mikä?” Sissy toisti sisarensa epäröidessä.

Irene nyrpisti nenäänsä loukkaavasti. ”En – tiedä”, hän matki ja onnistui pakenemaan.

Francis Madigan ruokaili pitkässä huoneessa ainoana miehenä pöydässä, jonka ääressä istui seitsemän naista iältään neljästä neljäänkymmeneenneljään. Tyttöjen kasaantuminen hänen perheeseensä oli niin pöyristyttävä loukkaus hänen toiveitaan kohtaan, että hän melkein iloitsi vaivan täydellisyydestä – se oli kiistaton epäkohta.

Hän tarvitsi epäkohtaa suojaksi, jota vasten muiden ihmisten valitukset särkyisivät. Kun hänellä ei ollut enää mitään konkreettisempaa, hän osoitti taloaan, joka oli täynnä tyttäriä. Juuri päivällisellä hän näytti aina käsittävän koko onnettomuutensa laajuuden. Kun hän asettui pöydän päähän, hänen vihainen katseensa pyyhkäisi Francesista syöttötuolissaan ylöspäin pitkin pöytää, kaksosten ohi, Cecilian, Irenen ja Katen kautta, kunnes pysähtyi neiti Madiganin hyväntuulisiin, tyyniin kasvoihin. Hänen sisarensa tyyni olemus oli Madiganien isälle jatkuva loukkaus – hän oli epäonnistuneista miehistä kiivain – ja murahdus, johon hän päätti tarkastuksensa tarttuessaan lihanleikkuuveitseen, oli ehtinyt muodostua Madiganien suvun perinteiseksi tarinaksi jo kauan ennen kuin Sissy kahdeksanvuotiaana sai eräänä iltana koko väen nauramaan jäljittelemällä sitä hänen poissa ollessaan.

Mutta sinä iltana Sissy osoitti vanhemmalleen tuskallisen näkyvää kunnioitusta. Hän seisoi aivan liikkumatta sillä aikaa, kun muut ryntäilivät tuoleilleen ja kiinalainen palvelija Wong kiirehti ympäriinsä ja pani kaiken pöytään yhdellä kertaa, odottaen isänsä istuutumista.

Hän odotti yhä kohteliaasti, kun isän katse osui häneen. ”Istu alas, Cecilia!” tämä karjaisi. ”Mitä sinä siinä seisot suu auki?”

Sissy istuutui. Hän oli niin pyhimysmäinen, ettei avoimesti paheksunut Irenen hiljaista, riemukasta tirskahdusta. Hän alkoi kiinnittää kohteliasta huomiota Dusieen, isänsä lemmikkikanarialintuun, vaikka inhosi hemmoteltua pikku otusta, joka hyppeli ympäri pöytää ja otti itse ruokaa.

Harvinaisina itsetutkiskelun hetkinään Madiganilla oli tapana sanoa itselleen, että sen hellyyden, jonka hän olisi voinut suoda pojalle, hän antoi ihmiskuntaa onnekkaampien lajien koiraskoiraiden osaksi. Iso Newfoundland-koira ja suuri kissa tulivat säännöllisesti aterialle. Ne jakoivat Madiganin kiintymyksen lintujen kanssa. Lintuhäkin, joka oli koirankopin kokoinen, hän oli itse naulannut seinälle. Linnut yltyivät sietämättömään lauluun, kun nuoret Madiganit aiheuttivat päivällisellä kilpailevan metelin.

Kimeän laulun suojissa Madigan ruokki koiraansa, kissaansa ja lempikanarialintuaan. Hän söi nopeasti toinen käsi pään alla – ele kuvasti hänen ikuista inhoaan ihmisten täyttämää tytärten maailmaa kohtaan.

Tämä asento oli merkki, joka vapautti Madiganin naisten kielet. Tavallisesti kaikki alkoivat puhua yhtä aikaa, mutta sinä iltana jokin sopimus tuntui pitävän heidät vaiti Irenen puheenvuoroon asti.

”Mukava nähdä, miten kärsivällisesti suhtaudut isään, Sissy”, hän sanoi lempeästi.

Madiganin kolmas tytär loi häneen hermostuneen silmäyksen. Mutta hänen isänsä oli vetäytynyt kuoreensa, eikä häntä tavoittaisi siellä mikään muu kuin katastrofi.

”Miksi –” hän sanoi ymmällään. ”Miksi – minä –”

”Lupaa minulle, että yrität sietää häntä”, Split kehotti riemukkaasti.

”Ja että autat minua hillitsemään kiukkuani etkä pilkkaa ja ärsytä minua, kun murjotan”, Kate lausui kuin ulkoa opeteltua.

Sissy pudotti veitsensä ja haarukkansa, ja hänen kätensä lensivät rinnalle, eivät vihasta vaan kauhusta. Rypistyvä testamentti oli kadonnut!

”Split! Sinä –”

”Yrität sietää minua, ethän, Sis, vaikka olenkin piru?” Split virnisti.

”Ja näytä meille hyvää esimerkkiä, Sissy”, kaksoset piipittivät.

Sissy haukkoi henkeään.

”Ole pieni äiti Fwankille”, vauva sössötti isosiskon yllyttämänä.

”Äläkä varasta karkkia taskustani, ethän, Cecilia Morgan?” pyysi hänen vanhin sisarensa.

”Ja –”

Sissy ponnahti ilmaan, aivan kuin näiden hänen hyvien aikomustensa kiittämättömien hyötyjien pilkka olisi nostanut hänet fyysisesti ylös.

”Istu alas, senkin härkä!” jyrisi ääni pöydän päästä.

Kun jotakuta Madigania kutsuttiin häräksi, syyllinen rauhoittui aina, vaikka loukkaus saikin hänen sisarensa riemuitsemaan. Mutta Sissy oli kestänyt sinä päivänä liikaa – hän muisti yhä, miten täydellisen pyhänä oli aloittanut sen.

Epäselvällä selityksellä, joka oli samalla nyyhkäys, valitus ja vapiseva uhmakkuuden osoitus, hän työnsi tuolinsa taakse ja pakeni huoneeseensa. Siellä hän nyyhkytti vapaasti ja pitkään, kunnes kyynelistä tuli ylellisyys, jonka hän sai aikaan vain tietoisella tahdonponnistuksella. Sissyä oli aina harmittanut, ettei hän koskaan pystynyt itkemään tarpeeksi. Split saattoi nyt itkeä äänekkäästi tuntikausia, mutta Sissyn omat surun lähteet ehtyivät aivan liian pian.

Silti kyyneleillä oli aina ollut rauhoittava vaikutus Madiganin kolmanteen tyttäreen. Aikanaan hän nousi, pesi kasvonsa, kampasi hiuksensa taakse ja palmikoi ne tiukaksi letiksi, joka sojotti pään sivulta uhmakkaassa kulmassa; yksin hän ei koskaan saanut sitä laskeutumaan kunnolla keskeltä. Se sai hänet tuntemaan täydellistä rauhaa ja puhdistunutta katumusta ja kohotti hänen mielialaansa niin, että hän saattoi kohdata maailman tyynesti, vaikka katkera kokemus oli opettanut hänelle, miten pitkään vitsi saattoi kestää Madiganien keskuudessa.

Lopulta hän polvistui vuoteensa viereen. Kukaan hänen sukupolvensa Madiganeista ei ollut saanut opetusta rukoilemiseen. Heidän isänsä hyökkäävä epäileväisyys – vastareaktio hänen omalle nuoruuden liialliselle uskonnollisuudelleen – oli tehnyt hänestä äänekkään uskonnonharjoituksen vastustajan. Mutta nyt Sissyn tunteellinen ja itsetietoinen sielu tunsi polttavaa tarvetta rukoilla sanoin.

”Oi Herra”, hän pyysi ääneen, ”auta minua pitämään heidät kaikki – jopa numeron 10 – Splitistä ja paholaisesta huolimatta. Auta –”

Hän kuuli oven avautuvan takanaan.

Yhdellä loikalla hän oli vuoteessa, yhä täysin pukeissa; hän veti peiton tiukasti kaulalleen ja jäi odottamaan näyttäen läpikotaisin syvässä unessa olevalta.

”Sinä typerys!” Madigan sanoi. Hänen raskaassa äänessään häivähti nauru, kun hän laski melkein lempeän kätensä Sissyn punehtuneille poskille. ”Luuletko, että minua kiinnostaa, jos haluat polvistua ja kumartaa kuin muut idiootit? Jos se on luontosi mukaista – ja kai se on, kun olet nainen – rukoile ja ole siunattu!”

Se oli lähinnä isän siunausta, jonka Sissy oli koskaan saanut, mutta hän oli liian varovainen pikku näyttelijä antaakseen sen liikauttaa itseään roolistaan. Eikä hänen isänsä jäänyt odottamaan nähdäkseen, miten hänen sanansa vaikuttivat tyttöön. Hänen raskaat askeleensa kulkivat Sissyn huoneen läpi hänen omaansa, ja ovi paukahti kiinni heidän välillään.

Hetkeä myöhemmin Sissy nousi; seuraavassa hetkessä hän oli riisunut vaatteensa, puhaltanut kynttilän sammuksiin ja hypännyt takaisin vuoteeseen. Hän oli melkein nukahtanut, kun kaksoset tulivat sisään, mutta teeskenteli nukkuvansa sikeästi Bessien livauttaessa tyynyn alle rapisevan paperinpalasen. Hänen sormensa sulkeutuivat ahnaasti sen ympärille heti, kun huoneessa taas hiljeni.

Hän tiesi, mikä se oli – hänen kallisarvoinen sopimuksensa itsensä kanssa, jonka uskollinen pikku Bep oli saanut takaisin viholliselta. Hän makasi siinä sen läsnäolon rauhoittamana; ja hiljalleen, hiljalleen hän oli vaipumassa oikeaan uneen, kun terävän kivulias ajatus, väistämätön henkinen neulanpisto, herätti hänet. Se oli numero 9. Hän ei ollut koskenut pianoon koko päivänä.

Hän veti moittivasti sormensa pois hyvien aikomustensa itsepintaisesta muistuttajasta, käänsi sitten päättäväisesti sille selkänsä ja yritti teeskennellä nukkuvansa. Mutta jokainen sopimuksen rikottu kohta tuntui saavan äänen, ja niiden ylitse kaikui numeron 9 muistutus siitä, ettei vielä ollut liian myöhäistä.

Kun Sissy lopulta nousi väsyneenä ja kietaisi meksikolaisen peiton ympärilleen, talo oli hiljainen. Kaikki nuoret Madiganit olivat vuoteissaan, ja vanhemmat olivat turvallisesti suljettujen ovien takana.

Pieni Pyhä Cecilia, jonka lyhyt, jäykkä palmikko sojotti pään sivulta ja jolla ei ollut lainkaan musiikillista innostusta, istuutui pimeässä vanhan pöytäpianon ääreen. ”La Gazelle” ei tullut kysymykseen: hänellä ei ollut lamppua, eikä hän vielä osannut uuden ”kappaleensa” trillejä ja juoksutuksia ulkoa. Mutta hän saattoi yhä hyvittää laiminlyöntiään soittamalla sormiharjoituksia ja asteikkoja, jotka hän tavallisesti kävi huolimattomasti läpi samalla kun luki herttuattaren kirjoittamaa paperikantista romaania, joka oli avoinna nuottien edessä.

Paljas jalka pehmeällä pedaalilla, ettei kukaan kuulisi, Sissy soitti. Oli pimeää ja hyvin hiljaista; kaivosten pehmeä, sykkivä hiljaisuus täytti yön ja teki siitä liikkumattoman. Välillä hänen sydämensä pysähtyi pelosta, että hänet saatettaisiin löytää; toisinaan hän kaipasi dramaattista paljastusta siitä, miten myöhään ja poikkeuksellisesti hyväksi hän oli muuttunut. Paljas jalka luiskahti kylmältä pedaalilta, mutta kiiruhti takaisin ennen kuin koskettimet ehtivät kalahtaa ääneen.

Sissy ei koskaan tiennyt, kuinka kauan hän oli harjoitellut tai oliko hän hyvittänyt itselleen ja Numero 9:lle, sillä lopulta hän nukahti koskettimien ääreen ja heräsi käheään kirkaisuun ja villiin huutoon: ”De debbil! De debbil!”

Se oli Wong, kiinalainen mies, jolla oli vain yksi sana kaikesta yliluonnollisesta. Palatessaan Chinatownista hän kulki pianon lähellä olevan lasioven ohi, kun näki hoikan hahmon laahaavissa valkoisissa vaatteissa kumartuneena koskettimien ylle.

Sissy kohotti katseensa, vielä unesta tokkuraisena mutta tarpeeksi hereillä pelätäkseen seurauksia. Hän tempaisi oven auki ja kiiruhti Wongin perään selittääkseen, mutta hänen takaa-ajonsa vain vahvisti Wongin uskoa siihen, että kyseessä oli pahaenteinen tehtävä – paholaisen työtä maan päällä. Wongilta pääsi kauhistunut ulvahdus. Maailmassa oli vain yksi olento, jota hän pelkäsi enemmän kuin sitä, minkä luuli pakenevansa; loogisesti ajatellen tuon olennon täytyi olla Sitä mahtavampi. Henkensä kaupalla hän kääntyi takaisin, pujahti vapisevan Olennon ohi, syöksyi avoimesta ovesta sisään ja suuntasi suoraan isännän huoneeseen.

Sissyn oli pakko seurata.

”Halusin olla kiltti”, hän vaikeroi järkyttyneenä, kun Annetäti piti häntä olkapäästä ja kuulusteli häntä heidän yövaatteissaan olevan, kiihtyneen Madiganien joukon edessä.

Mutta apu tuli odottamattomalta taholta. ”Jätä lapsi rauhaan, Anne”, Madigan murahti ja korjaili yömyssynään käyttämäänsä villakerrastoa. Sitten hän nosti Sissyn syliinsä ja kantoi tämän sänkyyn.

”Isin lellikki! Isin vauva!” Irene muotoili äänettömästi huulillaan ja tanssi pilkallisesti hänen selkänsä takana.

Sissy oli närkästynyt siitä, että häntä kannettiin kuin lasta, vaikka hän oli jo yksitoistavuotias, mutta samalla suunnattoman onnellinen saadessaan isänsä suosion. Hän vilkaisi tämän olkapään yli kainosti hymyillen ja unisena ja mutisi: ”Happamia, Split, happamia!”

Myöhemmin pimeän rohkaisemana ja siitä oudosta tunteesta, että isä kantoi hänet sänkyyn, Sissy piti isäänsä hetken vierellään.

”Kun miehet tekevät paperille lupauksia, joita eivät pysty pitämään, isä”, hän kuiskasi, ”mitä he tekevät?”

”Voi, mene nukkumaan, lapsi! He tekevät vararikon, kai.”

”Ja – ja mitä paperille tapahtuu?”

”Mitä sinä tiedät tai välität sellaisista asioista? Menetkö nyt nukkumaan?”

”Jos sinulla olisi jonkun vararikkoon menneen paperi”, hän pyysi ja tarttui isän käteen tämän kääntyessä lähteäkseen, ”mitä tekisit sillä – ole kiltti, isä?”

”No, repisin sen rikki, sinä hupsu.”

Sissy ponnahti istumaan sängyssä ja nosti esiin lepattavan, moneen kertaan taitellun paperiarkin. Hänen innokkaassa äänessään kaikui epäuskoinen ilo.

”Ota minun paperini ja teeskentele, että menin vararikkoon – ole kiltti – oi, ole kiltti!”

Madiganista kaikki lapset – ja varsinkin hänen omansa – olivat niin käsittämättömiä olentoja, ettei yksi oikku lisää juuri voinut pahentaa hänen kyvyttömyyttään ymmärtää heitä. ”Voi,

voi!” hän tokaisi kärsimättömästi, otti paperin tytöltä ja repäisi sen kahdesti poikki.

Sissyn huulilta pääsi pitkä helpotuksen huokaus, kun palaset leijailivat lattialle. ”Sinä olet niin ihana isä!” hän mutisi onnellisena ja nukahti autuaana vararikkoon menneenä fariseuksen sijasta.

Jatka lukemista: Madiganit

Tämä on teoksen Madiganit ilmainen näyte Library of Alexandriasta.

Lue ja kuuntele koko kirja ja yli 200 000 muuta 90 päivää ilmaiseksi:

https://libraryofalexandria.com/fi/products/the-madigans